

Domov Pod Lipami Smečno

poskytovatel sociálních služeb

Číslo 56.

prosinec 2014

Zámecké listy

VÁNOCE, TRADICE A HISTORIE

Vánoce (z něm. Weihnachten svaté noci) jsou v křesťanské tradici oslavou narození Ježíše Krista. Spolu s Velikonocemi a Letnicemi patří k nejvýznamnějším křesťanským svátkům. Slaví se od 25. prosince do první neděle po 6. lednu. Již ve

3. století někteří křesťanští teologové uvádějí 25. prosinec jako datum Kristova narození, oslava tohoto narození je dosvědčena poprvé v Římě kolem roku 336. Všeobecně se Vánoce v církvi slaví od 7. století. V Česku je však za vrchol Vánoc považován Štědrý den, 24. prosinec, coby předvečer samotné slavnosti, do Vánoc je někdy zahrnována i doba adventní, která Vánocům předchází. K Vánocům se pojí nejrozličnější tradice, k nimž se řadí vánoční stromek, jesličky (betlém), vánoční dárky, které nosí Ježíšek, či vánoční cukroví; některé z těchto tradic pocházejí již z předkřesťanských dob a souvisí s oslavou slunovratu, který na tyto dny též připadá. V současné době se však původní, náboženský význam Vánoc vytrácí a Vánoce se považují i za jeden z nejvýznamnějších občanských svátků.

Ačkoli se kořeny Vánoc hledají v předkřesťanských oslavách zimního slunovratu (např. svátky mrtvých či Saturnálií v antickém Římě), tato hypotéza pochází teprve z 18. století. Literární prameny naproti tomu prokazují, že křesťané spojovali datum narození Krista mnohem dříve, než císař Aurelianus (270-275) ustanovil na tento den svátek zrození nepřemožitelného slunce (natales solis invicti). Tato teorie se zakládá na propojení názvu svátku s raně křesťanskou christologickou exegezí verše proroka Malachiáše, který obsahuje proroctví o Mesiáši, v němž „vzejde slunce spravedlnosti“. Teorie však opomíná skutečnost, že mezi pojmy „slunce spravedlnosti“ a „nepřemožitelné slunce“ neexistuje shoda. Krom toho máme dosvědčen tento titul přiřčený Kristu ve spisku *De Pascha computus*, který se dochoval mezi díly kartáginského biskupa Cypriána z roku 243. Již jeden z nejstarších biblických komentářů z přelomu 2. a 3. století připisovaný Hippolytovi označuje jako datum Kristova narození „středu 25. prosince“. Totéž datum uvádí ve svém díle *Chronografia* z roku 221 římský historik Sextus Iulius Africanus a již zmiňovaný spis *De Pascha computus*. Z dalších indicií lze usuzovat, že v mnoha částech římské říše křesťané slavili Kristovo narození již před Konstantinem: slaví-li společně Vánoce donatisté i katolíci v severní Africe, lze se domnívat, že se zde Kristovo narození slavilo již před schismatem obou stran, k němuž došlo po roce 311. Datum 25. prosince coby den narození Krista má zřejmě svůj původ v oslavě Velikonoc, a to prostým výpočtem. Například spis *De solsticiis et aequinocibus* z poloviny 4. století klade datum Velikonoc k 25. březnu, a toto datum ztotožňuje s datem Kristova vtělení, tedy početí. Prostým připočítáním devíti měsíců se pak dostáváme k datu 25. prosince. Této teorii vzniku odpovídá i analogické vysvětlení, běžnější na křesťanském Východě, které takto váže 6. duben a 6. leden, kdy křesťané slaví svátek Epifanie čili Zjevení Páně. Prvním dokumentem, který pak dosvědčuje přímo slavení Vánoc je slavný Filokallův Chronograf z roku 354, když uvádí narození Krista mezi oslavami mučedníků římské církve v tzv. *Depositio martyrum*. Kvůli jisté nepravidelnosti v seznamu úmrtí papežů v témže kalendáři pak můžeme datovat toto svědectví do roku 336. Tento údaj znamená, že křesťané Vánoce coby narození Krista slavili v Římě nejpozději tohoto roku,

pravděpodobně však již dříve. Jedna z posledních hypotéz tvrdí, že datum oslavy Vánoc může odpovídat skutečnému datu Ježíšova narození. Tato teorie se zakládá na analýze esénské knihovny v Kumránu a některých informací z Lukášova evangelia, podle něhož archanděl Gabriel knězi Zachariášovi v jeruzalémském chrámu během služby Abiovy kněžské třídy, do níž náležel, oznamuje, že se mu narodí syn. Podle kalendáře služeb jednotlivých tříd, který se podařilo zrekonstruovat na základě kumránských svitků, Abiova třída v chrámu sloužila dvakrát do roka, z toho jednou v posledním zářijovém týdnu, kdy k tomuto poselství mohlo dojít.[12] Jan Křtitel by tak mohl narodit na konci června (konec září + 9 měsíců Alžbětina těhotenství). Ježíš se pak narodil podle Lukášova evangelia[13] o šest měsíců po Janu Křteli: je tedy možné, že se tak událo na konci prosince. Možnost, že datum 25. prosince jako oslavy Ježíšova narození může pocházet i z nějaké starobylé tradice, která měla historické jádro, tak zůstává otevřená.

Křesťanské slavení Vánoc

Přípravu na samotné Vánoce představuje advent, období čtyř týdnů před Vánoci. První adventní neděle (připadající na neděli mezi 27. listopadem a 3. prosincem) označuje počátek křesťanského roku. Čtyři adventní neděle bývají někdy označovány postupně jako železná, bronzová, stříbrná a zlatá, ovšem tato označení nemají s křesťanskou tradicí nic společného, mají čistě komerční význam, spojený s předvánočními nákupy dárků. Štědrý večer ještě nepatří do křesťanských Vánoc. Končí jím Advent a také postní období. Štědrovečerní večere má proto slavnostní ráz, ačkoli je ještě složena z postních jídel. Následující půlnoční mše je pak v podstatě pozůstatkem noční vigilie, která původně předcházela všem významným křesťanským svátkům. Samotné vánoční svátky začínají dnem narození Páně 25. prosince, (Boží hod vánoční, v občanském kalendáři označený jako „1. svátek vánoční“). 26. prosince se slaví svátek sv. Štěpána prvomučedníka, občanský „2. svátek vánoční“. 6. ledna se slaví slavnost Zjevení Páně (též svátek Tří králů) – podle tradice se toho dne přišli poklonit právě narozenému Ježíšovi do Betléma mudrci od východu a přinesli mu dary. Tradice později udělala z mudrců krále a stanovila jejich počet na tři. Neděli následující po slavnosti Zjevení Páně se slaví Křest Páně, kdy vánoční období v rámci církevního roku končí. Ne všichni křesťané však Vánoce slaví – například v 17. století byly v Anglii a některých amerických koloniích vánoce kvůli možnému pohanskému původu zakázány; podobně někteří fundamentalističtí křesťané Vánoce neslaví ani dnes, například Svědci Jehovovi. Přímo z Bible totiž nelze slavení vánoc obhájit. Dle dochovaných citací z evangelií Ježíš Kristus své učedníky nikdy nevyzýval k jakékoli oslavě jeho narození.

VÁNOCE V ČESKU

Vánoce jsou považovány za nejdůležitější svátek i pro nekřesťany, kteří ho spojují se zakončením roku a s trávením času s v rodinném kruhu. Vánoce jsou slaveny 24., 25. a 26. prosince, ale předchází jim v křesťanském pojetí čtyřtýdenní období zvané advent. Všechny tři dny jsou oficiálním státním svátkem. S vánočním slavením je spojeno množství místních či národních zvyklostí. U nás je zřejmě nejrozšířenějším zvykem vztyčení vánočního stromu či stromku, který se zdobí vánočními ozdobami, a pod který se v rodinách kladou dárky. Počátkem 18. století se součástí dekorace stalo i osvětlení a vánoční stromek se z Německa šíří dál. V českých zemích poprvé vánoční stromek připravil pro své přátele v roce 1812 ředitel Stavovského divadla J. K. Liebich na svém libeňském zámku. Nový zvyk se poté začal prosazovat v bohatých pražských měšťanských rodinách a teprve později i do venkovských stavení. Rovněž bývá zvykem na Vánoce stavět jesličky neboli betlém: v Čechách se tento zvyk objevuje roku 1560 v kostele sv. Klimenta v Praze. Charakter Vánoc do značné míry ovlivňují také koledy, česká tradice koled je pak zvláště bohatá. 24. prosince bývá tradicí, že se schází celá rodina na slavnostní večeři. Samotná večeře se tradičně skládala z rybí polévky, bramborového salátu s kaprem a během její konzumace se dodržovaly jisté zvyklosti: mohlo se tak připravit o talíř více pro nečekanou návštěvu, případně položit pod talíř minci či šupinu. Od štědrovečerní tabule se obvykle směla vzdalovat pouze hospodyně. Po večeři bývá zvykem rozbalovat vánoční dárky, které dětem v českých zemích přináší Ježíšek. Štědrý den tradičně vrcholí půlnoční mší, na které se zpívají koledy a začíná samotná církevní oslava narození Krista. Se štědrým večerem se pojí i řada lidových zvyků: lití olova, pouštění ořechových lodiček, házení střevícem či třesení bezem.

Vánoční cukroví

Vánoční cukroví a jeho pečení je jedna z obecně rozšířených vánočních tradic, která je ve velké části českých domácností dodržována. Většina z vánočních cukroví se připravuje ze směsi mouky, cukru, vajec, másla, kakaa, čokolády a různých druhů ořechů a kandovaného ovoce. Mezi typické patří cukroví z lineckého těsta, které je možné navíc ochutit strouhaným kokosem nebo kakaem. Typická vůně je vanilka, koření skořice.

Betlémské světlo

Jednou z novodobých vánočních tradic je betlémské světlo, které rozvázejí skauti. Světlo se každoročně zapaluje v Betlémě, a posléze putuje napříč Evropou. Do Česka betlémské světlo putuje z Vídně, kde jej rakouští skauti předávají o neděli Gaudete delegacím z celé Evropy; pro české země jej přebírají brněnští skauti, kteří jej v sobotu rozvázejí před 4. neděle adventní|4. nedělí adventní, takže je pak k dispozici v kostelech, na náměstích, vánočních trzích, knihovnách apod.

Plánované akce na měsíc prosinec

Seznam akcí za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

- Mikulášská nadílka, pečení vánočního cukroví, výzdoba bytů
- Adventní trhy – Slaný, Kladno, Praha, nákupy dárků
- Ples Praha
- Adventní koncert - Přelíc

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

- Návštěva „Sociálně terapeutické dílny“ – Zahrada Kladno
- Výlet do Prahy, prohlídka města
- Výlet do Mšece – Čertovské rejdní
- Vánoční festival – „Nesem Vám Vánoce“
- Vánoční setkání ve Václavech
- Výlet do Prahy, 13. ples
- Příprava na svátky, výzdoba, pečení cukroví
- Mikulášská diskotéka s nadílkou
- Vánoční večírek
- Oslava svátků a narozenin
- Oslava Štědrého dne, Vánočních svátků, Silvestra
- Podvečerní vycházka do „vyzdobeného“ Smečna s návštěvou cukrárny
- Příjemně strávené odpoledne se psem, za doprovodu paní Havlínové
- Plnění individuálních plánů

- Upevňování sociálních dovedností v rámci sociálního učení – individuální nákupy
ve Smečně, využívání veřejně dostupných služeb, výroba vánoční dekorace

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO SENIORY“

- 2. 12. 2014 – CESTOMÁNIE- Vlakem do světa
- 9. 12. 2014 – CESTOMÁNIE- Advent
- 16. 12. 2014 – CESTOMÁNIE- Vánoce
- 6. 12. 2014 – Pravidelné setkávání s dětmi ze ZŠ Smečno – pečení čertů
- 1. 12. 2014 – Senior Minichor – hudební vystoupení
- 5. 12. 2014 – Camael – hudební vystoupení
- 5. 12. 2014 – Mikulášská besídka
- 15. 12. 2014 – Vánoční besídka
- 18. 12. 2014 – Pravidelné setkávání s dětmi ze ZŠ Smečno
- 22. 12. 2014 – Předání sponzorského daru OS devět životů

Naše akce v listopadu

Listopadové akce za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLNÍ“

Slavnosti světél

Všechny klientky z CHB milují Vánoce a vše s nimi spojené a také vědí, co každý rok koncem listopadu bude následovat: „SLAVNOST SVĚTEL“ ve Slaném. Tato slavnost je vítaná akce provázená lampionovým průvodem, výzdobou města, koncertem a koledami, kde nechybí stánky s lákavými dobrotami a zbožím všeho druhu. Klientkám se nejvíce líbily svítící čertovské rohy a všechna ta přenádherná škála světél, svící a ozdob. Na náměstí byly pak také velbloudi, kteří vozili malé děti do kolečka, tam klientky postáli nejdéle a také si je vyfotili. Korzovalo se sem tam, klientky nestačily vše sledovat, byl to skutečný zážitek – na podiu vystupovala i naše „OLINKA“- byla za hvězdu v živém Betlémě. Nakonec si všichni zazpívali a pohupovali se v rytmu písní Vánoc. Takže, opět se těšíme na příští rok 2015.

Za CHB 4 ,28. 11. 2014 zaznamenala: Krejčíková

Posvícení ve Hřebči

Polovina měsíce listopadu je pro nás příjemná tím, že se ve Hřebči koná posvícení. Již v týdnu pečeme posvícenské koláče. pí. Martě velmi rádi pomáháme, jelikož se těšíme na zdárný a chutný výsledek. V sobotu odpoledne se na zdejším náměstíčku koná jarmark. Živá hudba tomu dodá tu pravou atmosféru. Vždy nás tam něco zaujme, máme možnost koupit dárky našim nejbližším, ale i sobě. Spojíme to s příjemnou procházkou. Teď velmi rádi chodíme okolo hřiště, které prošlo rekonstrukcí. Otevřeli zde moc útulnou hospůdku, kde se zastavíme na občerstvení, zahřátí. Ale lákadlo našich koláčů je silnější, cesta zpátky je velmi rychlá, uvařit čaj, kávu a může se nosit na stůl. Chceme Vám popřát pohodové svátky, splnění všech přání, šťastný rok 2015.

Listopadový výlet do Prahy

První listopadová sobota byla krásná od samého rána. Příjemná teplota a sluníčko slibovalo hezký den. Vypravili jsme se tedy na výlet do Prahy. Jeli jsme autobusem na Zličín. Pak jsme se metrem dopravili do středu města. Prošli jsme se po nábřeží, až na Staroměstské náměstí. Zde bylo několik umělců, kteří zde

stáli jako sochy andělů, muzikantů, zlatých hochů. Hrál se tu opět swing. Atmosféra a počasí úžasné. Na Havelském trhu nás zaujalo množství smějících se čarodějnic, bylo to krásné loutky. Takže výlet super, už se těšíme na další.

Za chb – 3 – Vlčková, 2014

Listopadová návštěva restaurace U Rybiček

V sobotu ráno jsme šly nakoupit do města a po cestě padl nápad, že bychom nemuseli dnes vařit. Co třeba oběd??? Tak odezva byla veliká a více nebylo co řešit. Jen ještě vyřešit kam půjdeme. Tak naše poměrně oblíbená restaurace je U Rybiček. Odvezli jsme domů nákup a vrátili jsme se do restaurace. Tentokrát to bylo plněné kuřecí prso šunkou a sýrem s hranolky. Klasicky na zapití točená malinovka a na samý závěr káva se zákuskem. Tentokrát jsme tam strávili skoro 2 hodiny. Tak plná břicha jsme museli ještě po cestě domů vyvětrat procházkou. Těšíme se zase na příště.

Listopadová oslava narozenin

Tento měsíc oslavila slečna Anna Šlesingrová své 32 narozeniny. Měla několik přání a ani jedno nebylo nesplnitelné. Příprava šla jak po másle a všechny slečny se úžasně zapojily. Příprava chlebíčků, pomoc s pečením krtkova dortu na přání. Dalším přáním bylo pozvání pro chlapce slečny. Ten přišel i s dárkem odpoledne na oslavu. Jako dárek si slečna přála tablet a v něm nějaké hry. Vše bylo splněno a slečna byla spokojená. Když shrnu dnešní den tak byl úžasný a skvělý.

Praha Quadrio

Právě před týdnem se v Praze otevřelo další obchodní centrum Quadrio. Tak jsme si řekly, proč se tam nepodívat? V Praze jsme byly autobusem za chvíli a metrem cesta uběhla ještě rychleji. Mohly jsme jej konečně použít, protože zrekonstruovaná stanice Národní se konečně dočkala také bezbariérového přístupu do stanice. Prošly jsme Spálenou ulicí a stály před tím novým zázrakem. Architekti jej spojily se stávajícím objektem My a tím vzniklo místo skýtající spousty obchodů. Tím, že je objekt umístěn v samém centru Prahy, jsou obchody spíše luxusních značek a tak pro nás jen na pokoukání. Tak jsme jen tak nakoukly a vydaly se dál. Příjemnou procházkou jsme došly dolů na Můstek, prohlédly si pár obchodů na Václaváku, s nostalgií zavzpomínaly na automat Koruna a vrátily se zpět na Národní. Pak už jen tramvajkou do Dejvic a autobusem zpátky domů, do tepla.

PŘEDVÁNOČNÍ JARMARK

Každoročně se v naší obci pořádá předvánoční jarmark a to vždy o víkendu koncem listopadu. Jeho návštěva je další z tradic, které naše chráněné bydlení dodržuje. Kromě toho, že si vždy dobře nakoupíme dárky pro sebe a své blízké, tak i občerstvení, které je pro návštěvníky připraveno, není k zahoezení. Pořadatelky nás již znají a kromě úsměvů nám nabízejí kávu, čaj nebo drobné zákusky, které na tuto akci připravují. A i když je špatné počasí, jak už to v listopadu bývá, dokáže nám to vždy zvednout náladu a zahřát u srdce, když vidíme, jaké překrásné věci někdo dokáže vyrobit, aby potěšil ostatní.

Za CHB HŘEBEČ Stiborová Pavla

Adventní čas

Adventní čas nám začal rozsvícením vánočního stromčku ve Slaném v pátek 28.11.14. a i když se nedomlouvaly, sešly se tam všechny klientky z chráněných bytů. Náměstí bylo proměněno ve vánoční tržiště, plné stánků s různým sortimentem, nejvíce nás zaujalo svítící zboží....rohy, berly mrazilky atp. Od 16 hod. bylo připraveno představení, do kterého byli zapojeni i diváci a naše Ola Prokúpková si zahrála hvězdičku v živém betlému. Zazpívaly jsme si koledy, vánočně se naladily a prohlédly si i živé velbloudy, osla. Od 17.hod byl uspořádán lampionový průvod, který byl zakončen slavnostními fanfárami, po kterých nás přivítal starosta města a dal pokyn k rozsvícení stromu a celé vánoční zdobit okna, tvořit adventní věnec , péct vánoční cukroví. A pak už jen.....dočkat se toho dlouho očekávaného štědrého dne a dáreků, které snad splní naše přání a očekávání.

S klienty CHB2 zapsala Fučíková Š.

Listopadové akce za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

Předmikulášská diskotéka

Před sklonkem letošního roku proběhla v prostorách zámeckého sálu „Předmikulášská diskotéka.“ Tato zábavná akce byla zajištěna na základě zájmu některých uživatelů Domova pro osoby se zdravotním postižením. Úvodem kapelník skupiny Kiks všechny zúčastněné přivítal a tímto pokynem vše začalo. Jakmile začala skupina hrát, většina se zapojila do dění na tanečním parketu. Tato diskotéka byla velmi úspěšná nejen zábavou, ale i občerstvením, na kterém

se podílelo každé oddělení. Celý den byl velice pěkný a zpříjemnil nám tak dlouhý „zimní večer.“

za poskytovanou sociální službu
Domov pro osoby se zdravotním postižením

Listopadové akce za službu „DOMOV PRO SENIORY“

Slavnostní rozsvícení světel

V pátek 28. 11. 2014 se v Domově pro seniory konalo „I. slavnostní rozsvícení světel“. Všichni klienti i zaměstnanci domova se sešli před budovou DPS. Nechyběl ani tradiční svařák a poslechu hrály vánoční koledy. Po krátké

promluvě pana
ředitele byl
slavnostně rozsvícen
vánoční strom,
světelná výzdoba na
budovách a betlém.

Výročí

Král Zdeněk – 57 let
Krátká Maruška – 91 let
Majerová Eva – 76 let
Pražáková Dagmar – 84 let
Převrátilová Marie – 85 let
Šnajdrová Zdeňka – 81 let
Štýbr František – 73 let
Vašírovská Eva – 87 let
Vernerová Anna – 89 let
Klein Jiří – 63 let
Klenerová Eva – 62 let
Králová Anna – 70 let
Linhartová Věra – 42 let
Nesvorná Bohumila – 59 let
Straňáková Gabriela – 68 let
Svoboda Vladimír – 66 let
Šiftová Marie – 55 let
Šimonová Jana – 51 let
Heřmánková Dagmar – 55 let
Hofmanová Jiřina – 63 let
Kovaříková Marie – 64 let

DOMOV POD LIPAMI

Blahopřejeme klientům k životnímu jubileu!!!!!!

